

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Poesis Sacra Sive Vitae, Mortis, Et Resurrectionis
Salvatoris Nostri Jesu Christi Historia**

Hermanni, Joachim Heinrich von

Hildesii, 1743

VD18 10904743

6tò. Laboriosa crucis bajulatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68828)

Dissimilis juri, cùm sit contraria facto.
 Discite posteritas generoso corde tueri
 Oppressos inopes, nullisque favoribus uti:
 Tuta domus justì, quamvis è cardine Mundus,
 Et discussa ruat Cœlorum machina, Vulgus
 Futile, cautelam timidi Prætoris aniles
 Esse putans curas, uno commurmurat ore:
 Ergò cadat vincti sanguis super Israël; urbem ^{Matt.}
 Ille cruor jugulet, nostrisque nepotibus obsit. ^{27.25}
 Onimium secura Sion! non tela, nec ignes,
 Non hominum numerosa manus, nec ferreus ag-
 Obstiterint, quin ausa luas. Tristissime Jesu! (ger
 Difficilem, fateor, sub iniquo judice causam
 Gessisti: tua causa, salus mea; vita tuorum, (thor
 Mors tua: nunquid ego sum complex criminis? au-
 Et scelerum coryphæus ego! mea culpa scelusque
 Te sceleris vacuum pessum dedit. Ergò fatebor:
 Obstupuere tibi dentes; ego cruda comedi.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS QUARTÆ
 INDUCTIO SEXTA.

S. JOANNES CAP. 19.

Susceperunt autem Jesum, & eduxerunt, Et bajulans sibi
 crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ, locum,
 hebraicè autem Golgotha: ubi crucifixerunt eum, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, vestibibus suis rein-
 ductus, immani crucis sarcinâ oneratur; & Hierosolymis,
 inter ignominiosissima effrenis populi opprobria & maledictiones,
 semivivus in montem Golgotha, innumerabili hominum
 multitudine spectante crucifigendus educitur.

Vix prolata fuit mortis sententia, præcox
 Fama gradu celeri totam perlabitur urbem.
 Concurrent juvenes; adrepat tarda senectus;

Et quia majori festum Paschale paratu
 Vulgus adornabat ; variis ex urbibus ingens
 Orbis in urbe fuit , multis qui millibus auxilium
 Accursum populi. Confusa tumultibus urbis
 Compita turbantur ; domuum fastigia multo
 Spectatore crepant ; variis sermonibus ora
 Occupat infamis lethi sententia : Scribæ
 Significant plebi ; detecta piacula vinciti ; (ultis
 Hunc plusquàm meruisse crucem ; non esse, quod
 Supplicium tardare queat. Plebs credula diris
 Devovet infontem Jesum ; dolet insuper , uno
 Tantùm posse mori letho , quem plura merentur
 Tanta peritorum dicant oracula Patrum.
 Interea Dominum , jussu Prætoris , ad atra
 Inferiora domûs , ubi vidimus antè tremendis
 Verberibus cæsum , licitorum turba reducit. (gunt
 Eripiunt humeris chlamydem , propriisq; recin-
 Vestibus , & solidis dextrum latus atque sinistrum
 Innectunt laqueis. Mox vasti ponderis arbor
 In binas dissecta trabes , trabibusque deinceps
 Transversim junctis , fit crux : hanc licitorum
 Imponit Domino ; qui tantâ mole gravatus (quis
 Fluctuat , inque solum depresso poplite lassus
 Corruit : insequitur labentia crura cadendo
 Pondus , & horribili prostratum supprimit ictu.
 Lictores adsunt , removent à corpore lignum
 Inque pedes Jesum relevant : pertaxa morarum
 Turba jubet celeri Dominum procedere gressu.
 Perge scelus ! clamant ; maledictis verbera jun-
 Crux relevata solo, Christi q; recepta lacertis (gunt
 Cervicem dorsumque premit ; duplicatus atroc
 Mole dolor cruciat , plagisque recentibus urit,
 Processit Jesus , celer exit anhelitus ore ;

Joan.
19.17.

Stare pedes dubitant; circumfusisque fatelles
 Nutantem quandoq; tenet; quandoq; ministrant
 Obvia saxa basim: tentat tamen, atque retentat
 Ire; cadit, surgit; tristi, surgendo, cadendo,
 Tramite carpit iter; miseranda tragœdia visu!
 His quem non moveo, de sæva tigride natum
 Esse reor, vel lac rapidæ suxisse lænæ.
 Sufficit: ad reliquos pergunt mea carmina luctus.
 Innumeri juvenes, baculis quoque nixa senectus,
 Calones, lixæ, balatrones, hoc genus omne
 Præpediunt venientis iter: plebs omnis ad illud
 Hocque latus, muros, ædésque coërcita, Jesum
 Subj cruce plorantem, pressum, tam sæpe cadentem
 Non juvat, aut relevat; sed durâ voce repellit. tem
 O Jesu! tibi nulla quies conceditur, eheu!
 Unica mors superest, tantorum meta laborum.
 Sed, licet abnueret passim plebs effera victo
 Suppeditare manus, humerisq; levare cadentem;
 Attamen intererant populo, quos juris & æqui
 Exstimulabat amor: Superi dormitis! aperte
 Exclamant; pudor est, quantam dementia gentis
 Vertitur in rabiem! cives! Deus alme! quid illud!
 Cernite, quid valeant humeri, quid ferre recusent!
 Auxilium præstare viro: sub mole recumbit!
 Vir Cyrenæus tandem, prænomine Simon, Matt.
 Cultor agri, veniens defessus rure, lacertos 27.32.
 Cogitur invitus tantæ supponere moli.
 Ofelix Simon, onus hoc si sponte tulisses!
 Tessera Christi adûm crux est, & terror Averni;
 Et propè Numen habet sancta & venerabilis arbor.
 Interea Domini Mater, rumore nefandi
 Supplicii tremefacta, flagrat valedicere Jesu.
 Hinc matronarum tristi comitata cohorte,

Egreditur lacrymosa domo; Solymisque bicornem
 Nacta viam, quâ turba ferunt iter esse reorum
 Lugubris incedit plorans, & pergere Nati
 Ardet in occursum; matrum circumstat amara
 Turba fluens lacrymis; veluti cum Vere reverti
 Bistonix tepuere nives, liquuntur in amnes.
 Hos inter planctus, abjecti reptilis instar,
 Tardus adest Jesus: quem Mater vidit, & ecce!
 Horruit aspectu, gelidæque simillima morti
 Excessum mentis patitur: vix reddita vita,
 A turbis, pleno multis singultibus ore,
 Postulat amplexum Nati mœstissima Mater.
 Siste gradum; laudanda rogas, nec digna negari
 Admittenda tuo centum dabis oscula Nato,
 Amplexus centum; quos inter talia plangit:
 O uteri fortuna mei! pars ultima vocis
 In medio jugulata sono luctatur, & omnem
 Lingua recusat opem: tandem laxata dolore
 Vox invenit iter, gemitisque in verba soluti:
 O utinam mea lux, mea spes, mea vita, meumque
 Cor Fili! pro te vitam, tecumque liceret
 Reddere! mors felix posituræ morte dolorem:
 Quid curem superesse diu? pie spiritus exi!
 Ut duo concordem animam moriamur in unâ:
 Plura redux mœror vetuit; nec turba finebat
 Longius in charâ Matrem cervice morari.
 Hinc Nati cubitis exempta, novissima dulces
 Amplexus laxat, tremulæque miserrima dixit
 Ore: *Vale Fili*; collapsaque corpore, toto
 Corruit exanimis. Matres! ex pulvere Matrem
 Eripitote Dei, nimio ne pressa dolore
 Præveniat moriens instantia funera Nati.
 Accurrunt, Matremque levant; ex morte reverſa
 Eher.

Eheu! funeream sequitur tristissima pompam.
 Ex hoc imbelli comitatu fœmina quædam,
 Traditione Patrum Veronica vocata, cruore
 Exundans Christi caput abstersura, cucurrit:
 Admittis pietatis opus, mitissime Iesu!
 Porrigis obtutum; mulier promptissima tergit:
 Terferat; & facies in sindone tota resedit.
 Nobile prototypon Domini; quod Roma (sacrorum,
 Eversâ Solymâ, Superis tribuentibus hæres
 Facta) peregrinis illuc venientibus offert.
 Exivit Solymis, quidquid sua crura movere,
 Et proferre pedes poterat; cum matribus ingens
 Turba puellarum, juvenum quoq; maximus ordo;
 Vivebat Solymæus ager, coopertaque Mundo
 Arva tegebantur; sicut pluvialibus Ister
 Exit adauctus aquis, vicinâque prata pererrat.
 Motibus ambiguis, dubiisque favoribus omnis
 Spectator pensabat opus: sua facta probabat
 Invidia Synagoga caput; doctrina salutis
 E contra, stabili signorum luce probata,
 Plures in solido Domini firmabat amore.
 Præ reliquis matres, in quarum cordibus ipso
 Naturæ ductu posuit clementia sedem,
 Grande nefas flebant: Iesus se vertit, & illis
 Vaticinatus ait: Quid me defletis amicæ?
 Nil juvat, ut surdas vestris plangoribus aures
 Pulsatis populi, placitumque libenter euntis
 Impediatis iter; vestrum differte dolorem,
 Et propriis servate malis: non plangite Jesum;
 Sed patriam, cives, uteri quoque pignora vestri,
 Denique vos ipsas condigno plangite luctu:
 Tempus enim verò veniet fatale furoris,
 Terribilisque dies, quo vos, ô optima matrum

Luc.
 23.27.

P 5

Vós-

Vósque puellarum lectissima turba, tremenda
 Luctibus oppressæ, pavido resonabitis ore:
 Felices steriles, quæ non genuère! beata
 Ubera, quæ nullo lactârunt tempore prolem!
 Quid loquar ulterius? dum mente per omnia di-
 Prævideo, matres, pereundi mille figuras:
 Audio clamari: Montes incumbite nobis!
 Et nos, ô colles, densis operite ruinis!
 Hæc, ingrata Sion! hæc sunt dispendia rerum
 Expectanda tibi; siquidem dum talia fiunt
 In viridi, quæ non fors arida ligna manebit?
 Vix quadraginta vicibus Sol annuus Orbem
 Zodiaci solito cursu confecerat; ecce
 Urbs intestinis agitata furoribus, * audit,
 Væ! væ! væ Solymæ! clamari: cernit in alto
 Horrendum trucibus flammis ardere cometam
 Iudæos populo Romano namque rebelles,
 Ulturi rapiunt ex postibus arma Quirites;
 Arma vetusta Patrum. Varios aptatur in usus
 Ferrum, quod parmam firmet; quod muniat arcum
 Belligeros quod frenet equos, quod vincula nec
 Prolibus abductis; quod Hebræo sanguine fumet
 Castra superba locant; circumdant mœnia vallæ
 Sævit in urbe fames; profugi capiuntur ab hoste
 Et captivorum numerus crucifigitur ingens
 Sylva minor crucibus, cladésque miserima!
 Nobilitas cum plebe ruit, latèque vagatus
 Ensis vix ulli rabie crescente pepercit.
 Stat cruor in Templo, multâque rubentia caecæ
 Urbis saxa madent; nulli sua profuit ætas:
 Non senis, ad finem vitæ properantibus annis
 Abbreviare diem piguit, nec ab ubere matris

* *Joseph. de Bell. Jud. L. 7. c. 12.*

Pendentes pueros, duplicatâ tollere cæde.
 Lingua file; non est ultrâ narrabile, quantis
 Sera Palæstinos consumpserit ultio pœnis.
 Ad tua, mi Iesu! convertor dramata: lassum
 Te video, plenum roseo sudore, gravatum
 Mole crucis, curvum te montis in ardua niti;
 Si mereor, tanti comitem sociumque laboris
 Me patiare, precor! Video, tristissima Matrum,
 Te video Nati vestigia mœsta sequentem;
 Te video, rapidis ut cymbam fluctibus, amplis
 Luctibus oppressam, gelido sudore natantem,
 Tristibus immersam lacrymis, pelagôq; dolorum:
 Compatior! tantique peto consortia luctûs;
 Te Matrem: sed quæ conventio lucis, et umbræ?
 Difmas & Gesmas, trucium par grande reorum,^{Luc.}
 Insignesque gravi multorum cæde latrones,^{23.32.}
 Educti vinctis manibus post terga sequuntur.
 Hos comitatur atrox licetorum copia, gestans
 Instrumenta, malam sævamque parantia mortem.
 Denique Longinus, nulli cessurus in armis,
 Magnanimo sublimis equo; pugnûmque bipenni,
 Armatusque femur gladio; latus omne superbo
 Milite cinctus, adest motum compescere vulgus.
 Hæc fuit ad tristem processio lurida montem
 Golgotha: quàm multò fuit hæc inamœnior illâ,
 Cùm sacra Thariades Superis holocausta daturus,
 Spem feram, columénque domûs educeret Isaac.
 Perge salutifero, Iesu Via vera! labore
 Ad Cælum reparare viam, quam clausit Adamus,
 Dum mortis substravit iter: labor ille triumphum
 Terrigenis pariet, turbabit regna tremendi
 Ditis, & æternæ confringet vincula mortis.

POE-